

dijk en verschillende rechten in erfpacht, maar daarnaast hielp hij daadwerkelijk door het leggen van de Waaldammen voor zijn rekening te nemen. Geen kleinigheid, als we weten dat 3 of 4 dammen gelegd moesten worden door buitenwater, dat bij Heerjansdam ongeveer 200 m breed was!

Waren ook in Catendrecht de moeilijkheden zo groot, om òf een doorgaande dijk te leggen, òf een breuk in de bestaande dijk te dichten, dat zelfs de graaf de behulpzame hand moest bieden? We krijgen wel sterk de indruk, dat dit inderdaad het geval was, als we zien de grote bezitting van de graaf in dit ambacht, een enclave in Puttens gebied. Zowel dit land, als dat van de heer van Putten, was met de smalste zijde langs de buitendijk gelegen. Een dergelijke verkaveling wijst erop, dat de eigenaren gezamenlijk de dijk gelegd en, naar ieders aandeel in de kosten, het land verdeeld hebben. Was de hulp van de graaf nodig voor het bouwen van een sluis, om in de uitwatering te voorzien? We kunnen slechts gissen.

Over het ontstaan van de Koedood tastte men tot dusverre in het duister. Nu we weten, dat vóór de overstroming van de waard in 1373 op dezelfde plaats al een sluisvliet was gelegen, ligt de gevolgtrekking voor de hand: een doorbraak en het geheel wegslaan van de sluis, waardoor het water werd geloosd. Na 1373 stond de Koedood in open verbinding met de Oude en Nieuwe Maas, en het is bekend dat de scheepvaart tot aan het jaar 1540 daarvan gebruik gemaakt heeft (Tresling, Rondom de Binnenmaas, bladz. 77). Van lieverlee slibde het water weer dicht, en in 1580 werd het aan beide zijden afgesloten door dammen. (Archief Grondheren van Charlois No. 15).

Ook van de Riederwaard was weinig bekend, noch van het tot standkomen, noch van het juiste beloop van de dijken. Niet verwacht kon worden dat de opgraving in de polder Boudewijnhartsland een dermate grote bijdrage zou opleveren voor verruiming van die kennis!

Het oude gehucht van 's-Gravenambacht is gedoemd te verdwijnen ten behoeve van door de gemeente Rotterdam uit te voeren havenwerken. Dan zal weer een herinnering aan de bezitting van de graaf zijn verdwenen. De polder Boudewijnhartsland krijgt na jaren van landelijke rust een andere bestemming. Haar 500-jarig bestaan ging in 1955 onopgemerkt voorbij. Mogen deze regelen ook hierop nog even de aandacht vestigen?